2.13.2. Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

Като асоциирани и съвместни предприятия са класифицирани предприятия, в които Дружеството упражнява значително влияние (право на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не контрол или съвместен контрол върху тази политика), и което не представлява нито дъщерно предприятие, нито съвместно предприятие на инвеститора.

2.14. Активи, държани за продажба

Активи (и групи за освобождаване) се класифицират като държани за продажба, ако намеренията и очакванията са тяхната балансова стойност ще бъде възстановена основно чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба в дейността на Дружеството.

Активи (и групи за освобождаване), класифицирни в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Целта на ръководството на Дружеството е реализиране на сделка за продажба, която да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група и такава продажба е високо вероятна.

При ангажимент с план за продажба, включващ загуба на контрол над дъщерно дружество, Дружеството класифицира всички консолидирани активи и пасиви на това дъщерно предприятие като държани за продажба, независимо дали ще задържи неконтролиращо участие в своето бивше дъщерно предприятие след продажбата.

Активи (и групи за освобождаване), класифицирани като държани за продажба, се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по- ниската от балансовата им стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани

разходи по продажбата (нетна продажна цена). Всяка загуба от обезценка се разпределя между тези активи на дадена група за освобождаване на база pro rata, които активи са в обхвата на МСФО5.

Активите от групите „имоти, машини и оборудване" и „нематериални активи", когато се класифицират в дружеството „нетекущи активи държани за продажба" спират да се амортизират докато останат в тази група.

Материални запаси

Материалните запаси обхващат закупените и предназначените за продажба стоки, включително стоките, закупени от търговци на дребно и предназначени за продажба, или земя и друга собственост за продажба. Материалните запаси обхващат също така и напълно завършената продукция или продукция, която е в процес на производство в предприятието, и включват и материали и запаси, предназначени да се използват в процеса на производство. В случай на предоставяне на услуги, материалните запаси включват разходи за услугите, за които предприятието все още не е признало свързаните с тях приходи.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. Себестойността на материалните запаси при предоставяне на услуги се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с разходите по тяхната реализация.

Отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление е по среднопретеглена стойност, при което средно претеглената стойност за всяка единица стоково-материален запас се определя от сбора на среднопретеглената стойност на наличните сходни стоково-материални запаси в началото на периода и стойността на сходните, закупени или произведени през периода стоково-материални запаси, чийто сбор се разделя на количеството на сходните стоково-материални запаси - носители на тези стойности. Средната стойност се изчислява на месечна основа.

2.15. Търговски и други вземания

Във финансовия отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва .

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Изписването става за сметка на формирания коректив и/или като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.16. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо се оценяват и представят във финансовия отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.17. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца.

За целите на изготвянето на индивидуалния отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити се включват като плащания за финансова дейност, както и лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства);

- краткосрочно блокираните парични средства (до 3 месеца) са третирани като парични средства и еквиваленти. Трайно блокираните парични средства (над 3 месеца) не се включват в състава на паричните средства в индивидуалния отчет за паричните потоци, а се посочват като "други постъпления/(плащания), нетно";

- при наличие на банкови депозити с оригинален матуритет до три месеца същите са третирани като парични средства и еквиваленти, а получените лихви по тях се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност.

- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Дружеството за съответния период (месец).

2.18. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения във индивидуалния финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.19. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В индивидуалния финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, последващо се оценяват и представят в индивидуалния финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.20. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, създаването или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите,

които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.21. Лизинг. Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи" - лихва, на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг. Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, и машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.22. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Основно задължение на Дружеството е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от Дружесвото в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", фонд "ГВРС", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Дружесвото вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет Дружесвото прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за

самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение.

По своите характеристики тази схема представлява план с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респективно изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет Дружеството назначава комисия за актюерските начисления, която издава доклад с изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта се прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на годината се признават незабавно в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на Дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се отчитат към "разходи за персонала" в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно съответните разпоредби на трудовотожи осигурително законодателство, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.23. Приходи и разходи за бъдещи периоди

Като приходи и разходи за бъдещи периоди в отчета за финансовото състояние са представени приходи и разходи, които са предплатени през настоящия, но се

отнасят до следващи отчетни периоди - гаранции, застраховки, абонаменти, наеми и други.

2.24. Капитал

„Пирина Технологии" АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в АВ акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв "фонд Резервен" (законов резерв),като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: "заеми (кредити) и вземания" и "активи на разположение и за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно Дружеството признава в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на "датата на търгуване" - датата, на която те са поели ангажимент да закупят съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от индивидуалния отчет за финансовото състояние на Дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то то продължава да признава актива в индивидуалния си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в дружеството на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на Дружеството, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от индивидуалния отчет за финансовото състояние. Лихвеният доход по "кредитите и вземанията" се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи".

На датата на всеки отчет за финансовото състояние Дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на неговите кредити и вземания, включени в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Дружеството те представляват акции, облигации или дялове в други (трети) дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач .

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по:

- справедлива стойност - за дружества, чиито книжа са борсово котирани. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на усреднена борсова цена "купува" , обичайно за последния месец към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние, освен ако се търгува незначителен пакет от капитала на тези дружества и/или има силно ограничен обем сделки с тях - тогава борсовите цени се коригират чрез прилагането и на други оценъчни методи, или по изключение,

- цена на придобиване - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба" и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - "резерв по финансови активи на разположение и за продажба".

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи". Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "финансови приходи".

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход ("нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба"), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденти по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденти.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.26. Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на Дружеството към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.27. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на Дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Съгласно действащото за 2012 и 2011

година данъчно законодателство, данъчната ставка, която се прилага при изчисляване на данъчните задължения на Дружеството е 10%. При изчислението на отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2012 и 2011 година е използвана данъчна ставка 10%.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики на Дружеството към датата на индивидуалния финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на редица фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода когато такова определяне бъде направено.

2.28. Дарение от публични институции (финансиране)

Дарение от публични институции се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Дарение от публичниинституции, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на призната в разходите амортизация.

2.29. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претеглениа брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Дружеството.

2.30. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството на дружеството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на Дружеството.

Оперативните сегменти на Дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегментите, по които ръководството на Дружеството наблюдава, измерва и контролира рисковете и възвръщаемостта за нея са обособени според основните бизнес дейности.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един измерител - брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Брутният марж (печалбата) се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респективно приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база, вкл. междусегментни. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на услуги и стоки; б) за разходите - за материали, за амортизации и за възнагражденията на персонала, балансова стойност на продадените стоки; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, материални запаси, вземания от свързани предприятия, търговски вземания; г) за пасивите – текущи задължения към персонала и за социалното осигуряване, задължения към свързани предприятия и търговски задължения.

Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничими разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респективно получените финансови ресурси, както и данъците.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на Дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „общи на ниво Дружеството ". Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, други вземания, получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Междусегментните трансфери: приходите на сегментите, разходите на сегментите и резултатите на сегментите включват вътрешни трансфери между бизнес сегменти. Тези трансфери са отчетени по конкурентни пазарни цени, начислявани на несвързани клиенти за сходни стоки и са елиминирани на ниво консолидиран финансов отчет.

Инвестициите в асоциирани дружества, отчитани по метода на собствения капитал са изключени от активите по сегменти и приходите по сегменти. Те са представени като част от неразпределяемите активи, а доходът от тях е представен в статията " печалби/(загуби) от асоциирано дружество, нетно".

2.31. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

За отчетния период няма преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика на дружеството.

2.31.1. Последваща оценка на инвестиции на разположение и за продажби по справедлива стойност

За отчетния период няма последващи оценки на инвестиции на разположение и за продажби по справедлива стойност.

2.31.2. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Дружеството е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби

Материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

2.31.3. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка.

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има на лице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството на дружеството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 % .

2.31.4. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на комисия, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

2.31.5. Вътрешно създадени нематериални активи и разходи за научно-изследователска дейност

Ръководството контролира вътрешните проекти за научно-изследователска и развойна дейност, използвайки система за управление на проекти. Значима преценка е необходима при разграничаването на научно-изследователската от развойната фаза. Разходите за развойна дейност се признават като актив, когато отговарят на всички критерии, докато разходите за научно-изследователска дейност се отразяват в момента на възникването им.

За разграничаването на научно-изследователската фаза на даден проект от развойната дейност, счетоводната политика на Дружеството изисква подробна прогноза за продажбите или намаляването на разходи, които се очаква да се реализират от нематериалния актив. Прогнозата се включва в общата бюджетна прогноза, когато капитализацията на разходите за развойна дейност започне. По този начин се гарантира, че управленското счетоводство, тестовете за обезценка и осчетоводяването на вътрешно създадените нематериални активи се базира на едни и същи данни.

Ръководството на Дружеството също съблюдава дали разходите за развойна дейност продължават да отговарят на критериите за признаване. Това е необходимо, тъй като успешната пазарна реализация на разработвания продукт е несигурна и може да подлежи на бъдещи технически проблеми след момента на признаване.

2.31.6. Провизии за съдебни дела

По открити заведени съдебни дела срещу Дружеството ръководството, съвместно с юрисконсулта от Дружеството, прави анализ и за тези, за които към съответния етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е над 50 % се начисляват провизии. За 2012 г. няма такива начислени провизии.

2.32. Отчитане на приходите и разходите

2.32.1. Приходи

Приход е брутен поток от икономически ползи през периода, създаден в хода на обичайната дейност на предприятието, когато тези потоци водят до увеличаване на собствения капитал, различни от увеличенията, свързани с вноските на акционерите

Предприятието признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго.

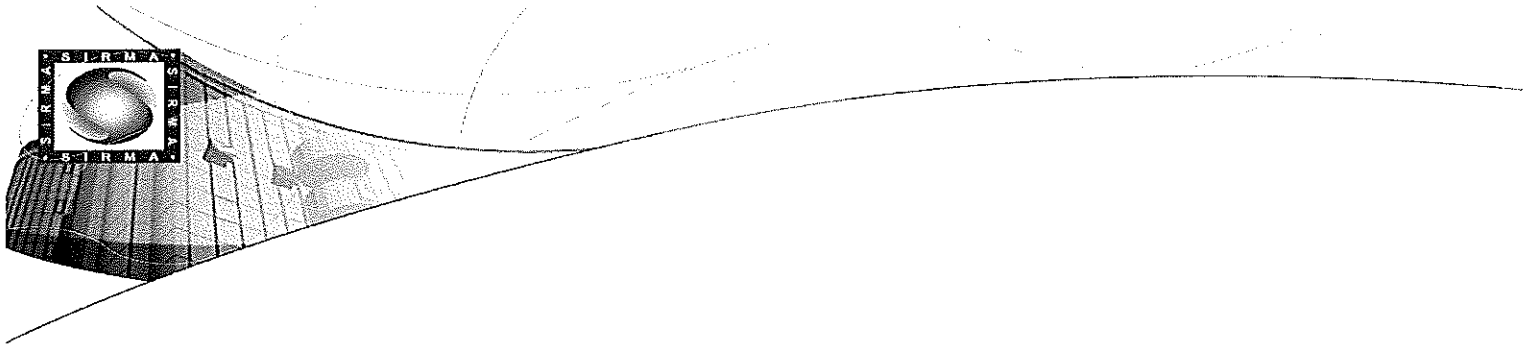
Някои МСФО определят обстоятелства, при които предприятието признава конкретни позиции извън печалбата или загубата през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансово състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност).

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: лихвени приходи по депозити с инвестиционна цел и

други банкови сметки, положителни курсови разлики от валутни операции и положителни ефекти (доходи) по преоценка на получени заеми.

Печалбите или загубите, възникващи от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти се представят на отделен ред в отчета за всеобхватния доход – за периода, през който възникват.

2.31.2. Разходи

Предприятието отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, като се състоят от: лихвени разходи, свързани с получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, и курсови разлики от валутни заеми.

Разходи се признават, когато възникне намаление на бъдещите икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникна през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само